Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Literatura infantil e xuvenil e a súa didáctica		Código	652G02029
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas			
Coordinación	Muriano Rodríguez, María Montserrat	Correo electrónico	montserrat.muriano@udc.es	
Profesorado	Muriano Rodríguez, María Montserrat	Correo electrónico	montserrat.muriano@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia está orientada a que o alumnado coñeza tanto os textos básicos da literatura infantil e xuvenil, coma as distintas formulacións didácticas que se poden aplicar a estes textos segundo os niveis e fases da educación primaria. O seu obxectivo fundamental será que o alumnado, futuros mestres e mestras, posúan os instrumentos suficientes para moverse neste terreo, sexa crítico coas propostas ofrecidas polo mercado e estea en disposición de encontrar os libros axeitados para a animación á lectura non ámbito escolar. Neste contexto a idea é que a LIX e a súa didáctica sexan o recurso educativo principal da área da linguaxe por: a) a súa capacidade de motivación, b) a relación que se establece nas súas formas e contidos entre o ámbito familiar e o escolar, c) o papel que desempeña na elaboración dunha cultura común (cos seus compañeiros e compañeiras) e propia (a lectura persoal motivada polas súas propias características), d) fomenta o desenvolvemento da competencia comunicativa, esencial na socialización escolar e xeral, e) facilita e amplía a adquisición do código escrito, esencial no proceso educativo, e f) proporciona as bases para descubrir e ampliar o acceso ao feito estético, tanto na literatura coma nas áreas asociadas (expresión corporal, musical e plástica).			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período de 6-12, no contexto familiar, social e escolar.
A2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais.
A5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseado na aprendizaxe de competencias.
A7	Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra de ela relativos ao período 6-12.
A8	Coñecer os fundamentos da educación primaria.
A10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e lexislativos da actividade educativa.
A16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.
A17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en educación primaria.
A19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación.
A37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.
A43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.
A44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil.
A45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura.
A46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma.
A47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.
A48	Fomentar a lectura e animar a escribir.

A49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes de outras linguas.
A50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
A51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira.
A52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes aos estudantes.
A62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
A63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias.
A64	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
A65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
A66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se podan establecer nun centro.
A67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B8	Capacidade para elaborar discursos coherentes e organizados loxicamente.
B9	Capacidade para expoñer as ideas elaboradas, de forma oral e na escrita.
B10	Capacidade de expresión oral e escrita en varias linguas (a lo menos nunha lingua estranxeira).
B11	Capacidade de comprensión dos distintos códigos audiovisuais e multimedia e manexo das ferramentas informáticas.
B12	Capacidade de selección, de análise, de avaliación e de utilización de distintos recursos na rede e multimedia.
B13	Lectura e interpretación de imaxes.
B14	Capacidade para traballar en equipo de forma cooperativa, para organizar e planificar o traballo, tomando decisións e resolvendo problemas, tanto de forma conxunta como individual.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.
B21	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B22	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B23	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B24	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B25	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Comprender en qué medida os textos de LIX contribúen á formación dos alumnos de primaria.	A1 A2 A5 A7 A8 A16 A17 A19 A43 A44 A48 A52 A62 A64 A65 A67	B1 B2 B3 B4 B5 B21 B22 B23 B25	C6 C7
Coñecer e utilizar correctamente recursos de animación á lectura.	A8 A16 A17 A19 A44 A48 A50	B12 B15	C3 C8
Coñecer e empregar axeitadamente a biblioteca escolar como recurso fundamental para desenvolver experiencias innovadoras no ámbito da LIX.	A17 A44 A48 A64 A66	B22	C5 C6
Coñecer os textos básicos da LIX no ámbito estatal e en Galicia, así como os usos educativos que estes textos permiten.	A16 A17 A37 A44 A45 A46 A48 A49 A50 A51	B9 B10 B13	C1 C2
Ser capaz de xestionar as propostas editoriais no ámbito da LIX, ou de elaborar as súas propias propostas alternativas.	A16 A17 A19 A44 A48	B7 B8 B11 B14 B22 B24	C5 C6

Ser capaz de contribuir con eficacia á Educación Literaria do alumnado de Primaria.	A8 A16 A17 A19 A44 A45 A46 A48 A63	B12	C7
Coñecer e aplicar adecuadamente o marco lexislativo vixente no ámbito do ensino-aprendizaxe da literatura na educación primaria.	A5 A8 A10 A16 A37 A44 A45 A48 A52	B15	
Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e o papel que a LIX ten neste.	A44 A47 A63		

Contidos	
Temas	**Subtemas**
1. O concepto de literatura infantil e xuvenil (LIX).	1.1. Características e público. 1.2. A función formativa da LIX. 1.3. Criterios de selección de obras.
2. Autores e obras clásicas na historia da LIX.	2.1 O concepto de canon na LIX. 2.2 Da tradición oral ao libro para público infantil.
3. Desenvolvemento da LIX na actualidade.	3.1. Panorama da LIX de ámbito estatal. 3.2. Panorama da LIX galega. 3.3. Principais tendencias: innovación e interdisciplinariedade
4. Principais xéneros da LIX.	4.1. Trazo definitorios. 4.1.1. A narrativa. Do conto ao álbum ilustrado. 4.1.2. O teatro. A dramatización na escola. 4.1.3. A poesía. A poesía e as artes plásticas e musicais. 4.2. Os obradoiros de escritura creativa: o alumnado fai LIX.
5. A LIX no currículo da educación primaria.	5.1. A LIX na lexislación vixente. 5.2. A Educación Literaria no currículo de primaria. 5.3 A LIX nos libros de texto de educación primaria en Galicia. Análise de propostas editoriais.
6. A animación á lectura na educación primaria.	6.1. As bibliotecas escolares. 6.2. As TIC ao servizo do docente e do alumnado. 6.3. Análise de propostas innovadoras de animación á lectura.

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias / Resultados**	**Horas lectivas (presenciais e virtuais)**	**Horas traballo autónomo**	**Horas totais**

Proba mixta	A2 A7 A8 A10 A43 A44 A45 A46 A47 A49 A51 A64 B21 B15 B13 B12 B11 B10 B9 B8 B7 B4 B3 B2 B1 B22 B23 B25 C1 C2 C3 C6 C8	2	26	28
Obradoiro	A16 A19 A37 A44 A45 A46 B1 B2 B3 B4 B5 B14 B15	12	6	18
Sesión maxistral	A1 A5 A8 A44 A45 A47 A48 A52 A62 A63 A66 A67 B3 B12 B15 C5 C6 C7	16	0	16
Lecturas	A44 A46 A50 A65 B1 B3 B4	0	10	10
Presentación oral	A16 A19 A44 A45 A46 A65 B1 B2 B3 B4 B5 B12 B14 B24	2	4	6
Portafolios do alumno	A1 A5 A8 A17 A19 A37 A44 A45 A46 A47 A48 A50 A52 B1	0	30	30
Atención personalizada		4	0	4
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Proba mixta	Exame presencial sobre o temario desenvolvido no que se terá en conta, especialmente, o coñecemento dos contidos, a capacidade de razoamento e o espírito crítico, así como a claridade expositiva e a corrección expresiva.
Obradoiro	Participación activa nos distintos obradoiros programados na aula.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte do profesorado.
Lecturas	Lectura de fragmentos ou obras seleccionadas de literatura infantil e xuvenil.
Presentación oral	Exposición oral dos resultados obtidos no portafolios do alumno (grupo).
Portafolios do alumno	Desenvolvemento dun traballo individual ou en grupo (en función do alumnado matriculado na materia) sobre un tema traballado nas clases interactivas. Terase en conta a capacidade para seleccionar fontes bibliográficas de calidade, así como a capacidade para elaborar un discurso sintético, claro e correcto do punto de vista expresivo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Portafolios do alumno Proba mixta Obradoiro	A atención personalizada terá lugar durante o horario programado de titorías. Durante as sesións interactivas o profesorado contestará a todas as dúbidas que poidan xurdir durante a realización das tarefas programadas na aula. Para a realización do portafolios tamén se poderá asistir ao horario de titorías programado. Así mesmo, programarase algunha sesión na aula para resolución de dúbidas ou explicación dos contidos e formato dos portafolios.

Avaliación			
Metodoloxías	**Competencias / Resultados**	**Descrición**	**Cualificación**

Presentación oral	A16 A19 A44 A45 A46 A65 B1 B2 B3 B4 B5 B12 B14 B24	Computa o 5% da avaliación.	5
Portafolios do alumno	A1 A5 A8 A17 A19 A37 A44 A45 A46 A47 A48 A50 A52 B1	Computa o 45 % da avaliación	45
Proba mixta	A2 A7 A8 A10 A43 A44 A45 A46 A47 A49 A51 A64 B21 B15 B13 B12 B11 B10 B9 B8 B7 B4 B3 B2 B1 B22 B23 B25 C1 C2 C3 C6 C8	Exame presencial escrito sobre o temario desenvolvidoo. Computa o 45% da avaliación.	45
Obradoiro	A16 A19 A37 A44 A45 A46 B1 B2 B3 B4 B5 B14 B15	Computa o 5% da avaliación.	5

Observacións avaliación
O alumnado presencial (que asiste regularmente a clase) deberá aprobar todas as partes susceptíbeis de avaliación para superar a materia. En caso de non superar algunha das partes, acudirá á convocatoria xullo unicamente coa parte suspensa. O alumnado no presencial optará a ser cualificado a partir da Proba mixta, o que suporá o 100% da cualificación.

Fontes de información

Bibliografía básica	Álvarez Angulo, T. (2010). Competencias básicas en escritura. Barcelona: Octaedro.Blake, Q. (2010). 1001 libros infantiles que hay que leer antes de crecer. Barcelona: Grijalbo.Borda Crespo, I. (2002). Literatura Infantil y Juvenil. Teoría y didáctica. Granada: GEUBravo Villasante, C. (1988). Historia y Antología de la Literatura Infantil Universal. Valladolid: Miñón.Butiñá, J., Muñoz Cáliz, B. e Llorente Javaloyes, A.(2002). Guía de teatro infantil y juvenil. Madrid : Asociación Española de Amigos del libro infantil y juvenil.Calvino, Í. (1992). ¿Por qué leer los clásicos? Barcelona: Tusquets.Cerillo, P., Larrañaga, E. & Yubero, S. (2002). Libros, lectores y mediadores. La formación de los hábitos lectores como proceso de aprendizaje. Cuenca: UCLM.Colomer, T. (1998). La formación del lector literario. Narrativa infantil y juvenil actual. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez.Colomer, T. (2010). Introducción a la literatura infantil y juvenil actual. Madrid: Síntesis.Couto Piñeiro, X., Lamapereira López, A. & Vieites García, M. F. (1992). Práctica teatral na escola. Vigo: Ir indoColomer, T. (2010). La evolución de la literatura infantil y juvenil en España. Bookbird, 1. Recuperado de http://www.ibby.org/fileadmin/template/main/bookbird_specialissue/BB_Spanish_July_Art2_Castellano_Rev.7-07.pdfDurban Roca, G. (2010). La biblioteca escolar, hoy: un recurso estratégico para el centro. Barcelona. Graó.García Padrino, J. (2003). Formas y colores: la ilustración infantil en España. Cuenca:Universidad Castilla-La Mancha.Garralón, A. (2001). Historia portátil de la literatura infantil. Madrid: Anaya.Jover, G. (coord.ª) (2009). Sentirse raro. Miradas sobre la adolescencia. Málaga. Junta de Andalucía. Recuperado de: http://www.juntadeandalucia.es/educacion/webportal/abaco-Lage, Fernández, J. J. (2013). Bibliotecas escolares, lectura y educación. Barcelona. Octaedro.Mendoza Fillola, A. (2004). La educación literaria. Bases para la formación de la competencia lecto-literaria lectora. Málaga: Aljibe.Mendoza Fillola, A. (coord.) (2012). Leer hipertextos: la formación del lector literario. Barcelona. Octaedro.Mera Herbello, H. (2010). Unha década de literatura infantil e xuvenil en galego. Cangas do Morrazo: Morgante.Mínguez López, X. (2011). Hacia una definición de la literatura infantil y juvenil y sus ámbitos de estudio. En Núñez, M.ª P.; Rienda, J. (eds.). La investigación en didáctica de la lengua y la literatura. Granada: SEDLL.Neira Cruz, X.A. (2004). 105 anos de literatura infantil e xuvenil en galego. Grial, XLII, 107-113.Revista galega de educación (2010). As bibliotecas Escolares (monográfico). 48.Rodari, G. (2013). Introdución á arte de contar historias. Gramática da fantasía. Pontevedra: Kalandraka.Roig Rechou, B. A. e Neira Rodríguez, M. (coords.) (2011). O álbum na literatura infantil e xuvenil (2000-2010). Vigo: Xerais.Roig Rechou, B. A. (2015). Historia da Literatura Infantil e Xuvenil Galega. Vigo: Xerais.Roig Rechou, B. A. (2011). A literatura infantil e xuvenil galega no século XXI. Seis chaves para "entendela mellor". Alicante: Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes. Recuperado de: http://www.cervantesvirtual.com/obrTejerina, I. (1994). Dramatización y teatro infantil. Madrid: Siglo Veintiuno.
Bibliografía complementaria	Biblioteca Nacional de España, Gobierno de España, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Literatura infantil y juvenil. Guía de recursos bibliográficos. http://www.bne.es/permalink/bdcfa61a-3831-11e0-80cd-0018fe323fc3.htmlCentro Virtual Miguel de Cervantes. Biblioteca de literatura infantil y juvenil. http://www.cervantesvirtual.com/seccion/bibinfantil/Cuadernos de literatura infantil y juvenil. http://www.revistaclij.com/Criaturas. Revista dixital de literatura infantil e xuvenil. http://www.criaturas.gal/Fraga, A. M. (coord.) (2015). Libros infantís e xuvenís de Galicia 2015. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria. Recuperado de http://www.cultura.gal/sites/default/files/documents/publicacion/libros_infantis_e_xuvenis_de_galicia_2015.9.5mb.pdfInternational Board on Books for Young People . http://www.ibby.org/Pizca de Papel. Web especializada en Literatura infantil y juvenil. http://elblogdepizcadepapel.blogspot.com.es/Revista Babar. http://revistababar.com/web/

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías